

Les dues torres bessones del World Trade Center, a Nova York.

La nova arquitectura

Materials nous i sorprenents

L'ús del ferro va representar una gran revolució en l'arquitectura del segle XIX. El formigó, els vidres i els plàstics, juntament amb una gamma àmplia de fibres i materials nous, han canviat radicalment l'aspecte dels edificis del segle XX. El secret de tots els edificis que es construeixen en el segle XX és l'estructura d'esquelet. Ja no és estrany ni crida l'atenció a ningú observar que, quan es construeix un edifici, el primer que veiem és un seguit de pilars i bigues formant un autèntic esquelet d'un material nou, el formigó. Els nous edificis són com paraigües que subjecten tota una cúpula de niló o tela amb unes cintes metàl·liques.

La resistència de les noves estructures, gràcies als materials nous, permet que els punts d'ancoratge siguin molt reduïts. Sorpren de veure que gratacels com ara les dues torres del World Trade Center de Nova York, de 411 m d'alçada, s'aguanten gràcies a bases relativament petites. El vidre, l'acer, l'alumini i el plàstic completen l'obra. Els murs ja no són necessaris i els edificis nous incorporen façanes impressionants de vidre, sia transparents, que fan de mirall, o simplement de colors.

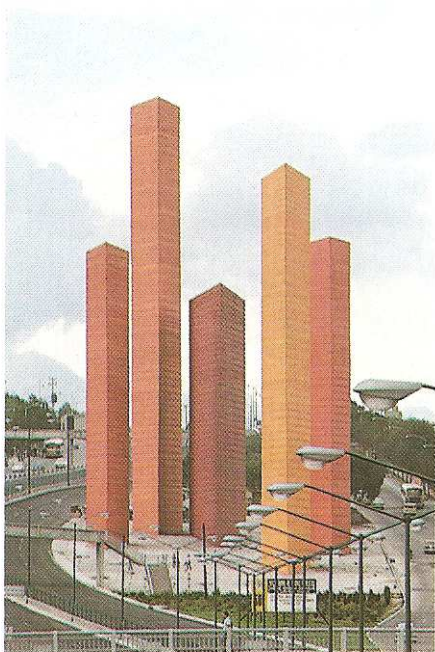
Del funcionalisme a la multitud de tendències

Els edificis més avantguardistes de la primera meitat del segle XX es caracteritzen per l'ús de la recta, de les superfícies planes i dels nous materials.

Aquesta tendència es coneix amb el nom de **funcionalisme**, perquè es fonamenta en el principi que la utilitat és el fi de l'arquitectura, en el sentit que la forma dels edificis s'ha d'adaptar a la seva finalitat. Cap als anys vint, els Estats Units van ser els promotors d'un estil arquitectònic anomenat **estil internacional**, que deriva del funcionalisme.

El Centre Pompidou, a París.

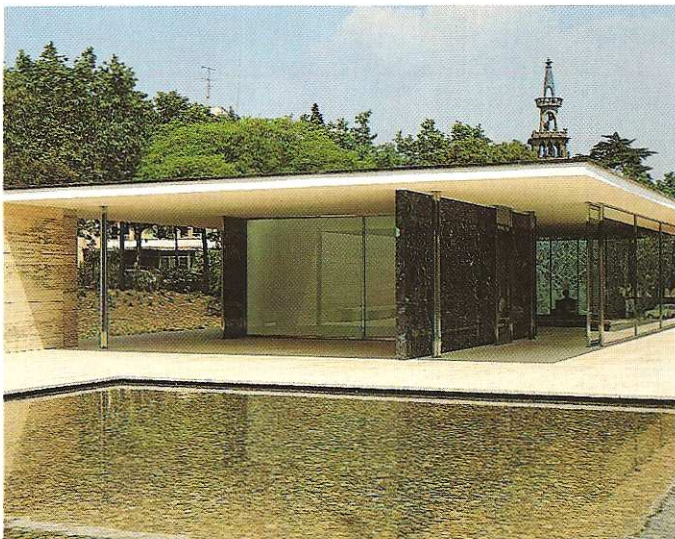
Torres de la Ciutat Satèl·lit de Mèxic.

Amb tot, igual com passa amb la pintura, l'estil internacional es desfà en moltes tendències. N'hi ha que empenen el formigó de forma explícita, sense amagar-lo, en brut. Veiem reflectida aquesta tendència en molts estadis de futbol, com ara el Camp Nou del Futbol Club Barcelona. D'altres tendències desenvolupen més l'arquitectura amb vidres, lleugera, transparent i emocionant, tot intentant evitar la sensació de pesantor i de duresa. N'hi ha d'altres que construeixen edificis destinats a centres comercials o discoteques i sales de ball, i hi predominen el neó, els llums i les formes divertides. També hi ha edificis prefabricats, mòbils, intel·ligents i una gran varietat de models. És l'art de construir d'aquest final del segle XX.

El pavelló alemany de l'Exposició Internacional de Barcelona del 1929

L'any 1929 s'inaugurava a Barcelona l'Exposició Internacional. Els països més desenvolupats van instal·lar-hi els seus pavellons amb la intenció de mostrar el progrés i la modernitat de les seves indústries. La República d'Alemanya va portar a Barcelona un petit pavelló projectat per un dels millors arquitectes funcionalistes: Mies van der Rohe. És un edifici obert, de línies rectes i murs nets. Contrasta la simplicitat i l'harmonia d'aquest pavelló amb altres de carregats i plens de motlures que en aquells anys es construïen a Barcelona. El pavelló ens dona, encara avui, una imatge de modernitat, d'autèntica actualitat. Sembla que l'han construït fa quatre dies i... té més de setanta anys! És el vell amb aspecte més jove de la ciutat de Barcelona.

El pavelló té una planta que podria ser un quadre abstracte. Dos estanys petits són com dues taques de color que contrasten amb l'elegància dels marbres i dels vidres que tanquen un cub transparent. L'elegància de les columnes, fines, permet oferir una sensació de gran agilitat i autonomia envers l'entorn. Per valorar què significà aquest edifici, tan sols cal tenir present que va ser dissenyat només tres anys després de la mort de Gaudí; és a dir, mentre Gaudí construïa la Sagrada Família, Mies van der Rohe posava les bases de l'arquitectura actual.

